

SXEDIO.FE4

25.4. 1946: Ο ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΛΗΡΙΔΗΣ ΞΕΚΑΘΑΡΙΖΕΙ ΟΤΙ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΑΚΕΛ ΚΑΙ ΟΤΙ ΜΕ ΤΗΝ Κ'ΘΟΔΟ ΤΟΥ ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΕΠΙΤΥΧΕΙ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Η δημόσια αντιπαράθεση των υποψηφίων για τις δημοτικές εκλογές Θεμιστοκλή Δέρβη του ΚΕΚ-Δεξιάς και του Ιωάννη Κληρίδη που υποστηριζόταν από το ΑΚΕΛ- Αριστερά γινόταν πολλές φορές και μεταξύ των εφημερίδων. Οι εφημερίδες υπέβαλλαν ερωτήματα και οι υποψήφιοι απαντούσαν.

Μια τέτοια περίπτωση έγινε με το "Νέο Κυπριακό Φύλακα" και τον Κληρίδη. Η εφημερίδα υπέβαλε στον Κληρίδη τέσσερα ερωτήματα και ο Κληρίδης έσπευσε στην επομένη συγκέντρωση του να απαντήσει. Τα ερωτήματα ήταν καυτά και απασχολούσαν την κοινή γνώμη γιατί άπτονταν της συνεργασίας του Κληρίδη με την Αριστερά και τη στάση του έναντι του ΑΚΕΛ και των Κομμουνιστών γενικότερα.

Ο "Νέος Κυπριακός Φύλαξ" είχε καλέσει στις 16 Μαΐου τον Κληρίδη να προβεί στις πιο κάτω καθαρές, όπως τις χαρακτήριζε δηλώσεις:

"1. Αν συμφωνήτε ή Όχι με το ΑΚΕΛ και αν υιοθετήτε το πρόγραμμά του ή όχι. Δεν θα πήτε βέβαια ότι συμπράττετε μόνον διά την ενότητα και αφήνετε κατά μέρος τας πολιτικές ιδέας διότι τότε θα σας δοθή η απάντησις ότι χωρίς κάποιαν ιδεολογικήν επαφήν, σύμπραξις δεν χωρεί και ότι αν γίνεται σύμπραξις χωρίς αυτήν, θα μπορούσαν κακόγλωσσοι να χαρακτηρίσουν την σύμπραξιν ως προσωρινήν λυκοφιλίαν" χαρακτηριστισμόν πολύ βαρύν, τον οποίον δεν κάμνομεν ημείς.

2. Δήλωσιν καθαράν, ότι εις περιπτώσιν που θα την χάσετε την εκλογήν προσφερθήτε να συνεργαθήτε με τους νικητάς αντιπάλου σας ειλικρινώς με πνεύμα αδελφότητος εις αντικατάστασιν της σημερινής τρομακτικής εχθρότητος.

Την επομένη εξάλλου υπέβαλλε τα εξής τέσσερα ερωτήματα:

1. Αν είναι τώρα "άκαιρος και ασύνετος και επιζημία και δονκιχωτική η αντικομμουνιστική προπαγάνδα" τότε θα ήτο επίκαιρος, συνετή, ωφέλιμη και με πραγματική δύναμιν διεξαγωγής;

2. Αν δεν είναι τώρα η βαρυσήμαντος αυτή δημοτική εκλογή εις την πρωτεύουσαν της Κύπρου λαμπρά ευκαιρία να εκδηλωθή η γνώμη του λαού, διά τας αντιλήψεις και τας μεθόδους ενέργειας των "κομμουνιστών" οι οποίοι του εζήτησαν συνεργασίαν και με τους οποίους συνεργάζεται εκλογικώς.

3. Τι φρονεί ο ίδιος διά τον "κομμουνισμόν" των "κομμουνιστών" με τους οποίους συνεργάζεται, και

4. Αν εις την απίθανον περίπτωσιν αναδείξεως του ως δημάρχου θα εφάρμοζε τας κομμουνιστικές θεωρίας εις την διοίκησιν και διαχείρισιν των δημοτικών πραγμάτων υπό την καθοδήγησιν ή έστω την επιρροήν των συνεργατών του".

Ο Κληρίδης απάντησε την επομένη με δημόσια ομιλία του στα καυτά ερωτήματα της Δεξιιάς εν εκτάσει (Κ. Φ. 25.5.46):

" Και με ερωτά αν τώρα η αντικομμουνιστική προπαγάνδα είναι άκαιρος τότε θα ήτο επίκαιρος; Απαντώ: Όταν είμεθα ελεύθεροι να αποφασίσωμεν ποίον κοινωνικόν καθεστώς θα υιοθετήσωμεν. Πρώτα πρέπει να εργασθώμεν όλοι μαζί για την εθνικήν μας ελευθερία. Τώρα είμεθα δούλοι. Δεν έχομεν πολιτικά δικαιώματα. Δεν δικαιούμεθα να διαθέσωμεν τας δημοσίας μας προσόδους. Δεν έχομεν ανθρώπινες ελευθερίες. Κοινωνικά καθεστάτα δι' ημάς σήμερον αποτελούν ακαδημαϊκάς συζητήσεις, ατελείωτην Βυζαντινολογίαν την οποίαν μπορούμεν να κάμνωμεν χωρίς η διχογνωμία να παρεμποδίζη τον εθνικόν μας αγώνα. Εφόσον εξασθενεί τον ενωτικόν αγώνα, όπως τον εξασθενεί είναι άκαιρος και αντεθνική.

Και ο "Νέος Κυπριακός Φύλαξ" με ερωτά πανούργως: Τι φρονείτε κ. Κληρίδη διά τον κομμουνισμόν των κομμουνιστών με τους οποίους

συνεργάζεσθε; Ο Κομμουνισμός των κομμουνιστών με τους οποίους συνεργάζομαι είναι αναπόφευκτον αποτέλεσμα της αντιχριστιανικής διαμορφώσεως της κοινωνικής ζωής, την οποίαν ζούμεν. Ως θεολόγος ο ιδιοκτήτης του "Νέου Κυπριακού Φύλακος" θα έπρεπε να διαπιστώση ότι εις την σημερινήν κοινωνικήν μας ζωήν κυριαρχεί το αίσθημα της αυστοσυντηρήσεως και το ατομικόν συμφέρον. Ο πόνος, η στέρησις και η δυστυχία του συνανθρώπου ενδιαφέρουν την πλειονότητα των ευημερούντων μόνον περιοδικώς με την μορφήν επιδεικτικής φιλανθρωπίας, ανικάνου να θεραπεύση και αυτάς τας στοιχειωδεστάτας ανάγκας των ατυχούντων και δυστυχούντων. Το ατομικόν συμφέρον έχει τόσον κυριαρχήσει, ώστε να βλέπη τους καθημερινά διαμαχομένους αδελφόν κατ' αδελφού γονείς κατά τέκνων και τανάπαλιν και να οδηγή την ανθρωπότητα εις την αισχροτέραν εκμετάλλευσιν ανθρώπου από άνθρωπον. Εάν η κοινωνική μας ζωή και ο πολιτικός μας βίος ηκολούθουν την χριστιανικήν διδασκαλίαν δεν θα υπήρχον κομμουνισταί. Και όταν επιδιώκωμεν να γίνωμεν κομμουνιστικοφάγοι αντί να έλθωμεν εις το πλαίσιον της χριστιανικής διδασκαλίας κατ' ανάγκην πρέπει να περιμένωμεν καπιταλιστοφάγους.

Με τους κομμουνιστάς συνεργάζομαι επί του εθνικού ζητήματος. Θα ήτο ευτύχημα διά τας εθνικάς μας διεκδικήσεις εάν η τοιαύτη συνεργασία επεδιώκετο και επραγματοποιείτο εις την ελευθέραν μας πατρίδα. Ισως δεν θα ήτο ανάγκη να υφιστάμεθα τον εθνικόν εξευτελισμόν να περιμένωμεν από ξένα στρατεύματα να τηρήσουν την δημοσίαν τάξιν του ελληνικού εδάφους. Και πάντως αι εθνικάί μας διεκδικήσεις θα είχαν καταλληλοτέραν προώθησιν εάν ολόκληρος ο Ελληνικός λαός ηνωμένος και υπό Κυβέρνησιν εθνικού συνασπισμού, ηγωνίζετο διά την ολοκλήρωσιν των Πανελληνίων πόθων.

Αλλ ο "Νέος Κυπριακός Φύλαξ" με ερωτά εάν ως Δήμαρχος θα εφαρμόσω τας κομμουνιστικάς θεωρίας εις την διοίκησιν των δημοτικών πραγμάτων. Γελοία ερώτησις. Ο "Νέος Κυπριακός Φύλαξ" γνωρίζει ότι δεν

είμαι κομμουνιστής. Και οι κομμουνισταί, οι οποίοι μας προσέφεραν την υποστήριξιν των, εις τον αγώνα της εθνικής συνεργασίας δεν μας εζήτησαν να δώσωμεν όρκον πίστεως εις τον κομμουνισμόν, είνα απλώς τίμιοι, ειλικρινείς συναγωνισταί μας εις τον αγώνα για την εθνικήν μας αποκατάστασιν. Άλλως τε ποίον λόγον έχει να με ερωτά αν θα εφαρμόσω κομμουνιστικές αρχάς εις την διαχείρησιν των Δημοτικών πραγμάτων, αφού αι αρχαί μας ετέθησαν σαφώς εις το πρόγραμμα μας;

Με κατηγορεί και με κατηγορούν οι του Εθνικού Κόμματος, ότι εις τον αγώνα για την Λευτεριά συνεργάζομαι με τους κομμουνιστάς. Ο ίδιος εις τον αγώνα για το ψωμί του δέχεται την συνεργασίαν. Οι στοιχειοθέται που τυπώνουν τον "Νέον Κυπριακόν Φύλακα" είναι κομμουνισταί, όπως είναι και πολλοί εφημεριδοπώλαι που τον πωλούν. Διατί διά μεν τον αγώνα διά το ψωμί του δέχεται συνεργασίαν με κομμουνιστάς, διά δε τον αγώνα για την Λευτεριά τον αποκλείει;

Δεν πιστεύω να υπάρχη κανένας από το Εθνικόν Κόμμα, ο οποίος εις τον αγώνα του διά να κερδίση τα προς το ζην ηρνήθη την συνεργασίαν με εργάτην ή πελάτην διότι είναι κομμουνιστής. Γιατί λοιπόν αυτός ο φαρισσαϊσμός προκειμένου για τον εθνικόν μας αγώνα;

Ο "Νέος Κυπριακός Φύλαξ" με προκαλεί να κάμω δύο δηλώσεις. Και ζητεί να απαντήσω καθαρά και χωρίς προφυλάξεις. Θα τον ικανοποιήσω.

Με ερωτά αν συμφωνώ ή όχι με το ΑΚΕΛ και αν υιοθετώ το πρόγραμμα του. Απαντώ: Δεν είμαι μέλος του ΑΚΕΛ. Δεν εζήτησα ποτέ να γίνω μέλος του ΑΚΕΛ. Δεν ετέθη ποτέ ενώπιον μου το πρόγραμμα τους προς μελέτην. Συμφωνώ απολύτως με το ΑΚΕΛ εις την προσπάθειαν του δι' Εθνικήν συνεργασίαν και εκτιμώ την προσπάθειαν αυτήν με τον ίδιον τρόπον με τον οποίον θα την εξετίμων εάν την έβλεπον εκδηλουμένην εις το Εθνικόν Κόμμα.

Ο "Νέος Κυπριακός Φύλαξ" θέλει από εμέ δήλωσιν καθαράν ότι εις την εκλογήν θα προσφερθώ να

συνεργασθώ με τους νικητές αντιπάλους μου ειλικρινώς με πνεύμα αδελφότητας, εις αντικατάστασιν της σημερινής τρομοκρατικής εχθρότητος. Δηλώνω: Δεν θα χάσω την εκλογήν οσαδήποτε και να ξοδεύσουν οι αντίπαλοι μου δι' εστιάσεις και εξαγοράς ψήφων. Αν κερδίσωμεν την εκλογήν, όπως είμαι βέβαιος ότι θα την κερδίσωμεν, θα δεχθώμεν συνεργασίαν των αντιπάλων μας μαζί με την συνεργασίαν όλου του λαού. Αυτός είναι ο αγώνας του συνδυασμού μας. Αν χάσωμεν την εκλογήν πράγμα που δεν θα συμβή, τότε μόνον θα συνεργασθώμεν μαζί των, εάν μεταμεληθούν και καταργήσουν το εθνικόν μονοπώλιον και δεχθούν συνεργασίαν όλου του λαού. Δεν υπάρχει καμμίαν εχθρότητος μεταξύ εμού και των αντιπάλων μου. Είμαι εις θέσιν να γνωρίζω ποίαν εκτίμησιν μου έχουν όλοι και δεν υπάρχει λόγος να εχθρεύομαι κανένα. Γνωρίζω ότι τόσοσιν οι συνυποψήφιοι του ηγέτου του Εθνικού Κόμματος, όσον και πολλά των στελεχών του τρέφουν προς εμέ μεγαλυτέραν εκτίμησιν και έχουν περισσοτέραν εμπιστοσύνην από ότι έχουν εις τον αρχηγόν των. Η πλάνη των είναι ότι δέχομαι την υποστήριξιν των κομμουνιστών. Θ'αντιληφθούν την πλάνην των.

Κατέστησα σαφή την θέσιν μου μεταξύ των δύο ανταγωνιζομένων κομμάτων, όπως εζήτησεν ο "Νέος Κυπριακός Φύλαξ". Νομίζω ότι σαφέστερα δεν δύναται να γίνη. Ο δρόμος της εθνικής συνεργασίας είναι ανοικτός δι' όλους.

Αλλ' είναι αναγκαίον να απαντήσω εις μίαν κακόπιστον κατηγορίαν της από περιωπής δημοσιογραφίας εναντίον μου. Ο κ. Κωνσταντινίδης γράφει περί εμού εις το φύλλον της 17ης Μαΐου 1946:

"Ο έτερος υποψήφιος Δήμαρχος και διά την νομοθεσίαν περί δημοτικών συμβουλίων και διά το ζήτημα των πολιτικών ελευθεριών, το οποίον είχεν άλλοτε γεννηθή, εφάνη ότι δεν είχε καθορισμένας αντιλήψεις, σχεδόν ότι δεν είχε καθόλου αντιλήψεις".

Ο κ. Κωνσταντινίδης ως δημοσιογράφος πάντως θα παρηκολούθησε την επί δωδεκαετίαν εν τη

"Ελευθερία" συνεχή αρθρογραφία μου διά τα δίκαια του λαού. Δεν έπρεπε να λησμονήση ότι η απαίτησις του βουλευτικού σώματος τω 1931 οφείλεται κατά μέγα μέρος εις την αρθρογραφία μου. Πάντως δεν ελησμόνησεν ότι το 1937 έφθασα μέχρι του Λονδίνου ως συνήγορος των πολιτικών ελευθεριών του λαού. Και ενθυμείται ότι το 1937 όταν επέστρεψα εκ Λονδίνου του έστειλα και ήρχισε να δημοσιεύη την εν Λονδίνω δράσιν μας και το υπόμνημα το οποίον εθέσαμεν ενώπιον του υπουργού των αποικιών. Και ενθυμείται ότι τόσον συγκλονιστική εις την Κυβέρνησιν του Πάλμερ εφάνη η εργασία μας, ώστε ο κ. Μοντακιού τον διέταξε όπως και όλας τας άλλας εφημερίδας, να σταματήση την περαιτέρω δημοσίευσιν της εν Λονδίνω εργασίας μας. Ενθυμείται ότι εσταμάτησε την δημοσίευσιν διά να μη χάση το ψωμί του. Δεν πιστεύω να το ελησμόνησε όπως ελησμόνησε την τότε απέναντι των ελευθεριών του λαού συμπεριφοράν του σημερινού ευνοουμένου του.

Όσον αφορά τον περί δημοτικών Συμβουλίων Νόμον θα έπρεπε να γνωρίζη ότι το προσχέδιον του Νόμου, επί του οποίου το νομικόν τμήμα ειργάσθη διά το σχέδιον του Νόμου του 1930 εγένετο υπ' εμού τη παρακλήσει όλων των τότε δημάρχων.

Λυπούμαι διότι η κακοπιστία του "Νέου Κυπριακού Φύλακος" με παρέσυρε κατ' ανάγκην εις την σύντομον ταύτην περιαιτολογίαν.

Ελπίζω ότι απήντησα πλήρως εις την επίκρισιν και πρόκλησιν του "Νέου Κυπριακού Φύλακος".

Την εκλογικήν μας επιτυχίαν δεν την επιδιώξαμεν υβρίζοντες τους αντιπάλους μας. Αντίθετα οι αντίπαλοί μας κατεβίβασαν το εκλογικόν βήμα εις το χαμλόν επίπεδον της χυδαιότητος και προεκάλεσαν αποδοκιμασίας εναντίον των. Και τώρα φαρισσαϊκώς σχίζουν τα ιμάτια των διά να προσθέσουν εις τας εναντίον μας κατηγορίας και την κατηγορίαν ότι ηγούμεθα ενός όχλου αχαλινώτου. Επιρρίπτουν εις ημάς την ευθύνην των αποδοκιμασιών, τας οποίας οι ίδιοι προεκάλεσαν και τρίβουν τα χέρια από χαράν

διότι με αυτό το μέσον κατώρθωσαν να αγρεύσουν ψήφους με το μέρος των.

Ημείς εκηρύξαμεν τον αλληλοσεβασμόν. Δεν εζητήσαμεν να μας σέβωνται οι ακροαταί μας χωρίς να τους σεβόμεθα. Εάν δεν εσεβόμεθα το ακροατήριον μας, τούτο θα είχε πλήρες δικαίωμα να μας αποδοκιμάση και δεν θα είχομεν κανέν παράπονον. Εν τούτοις επαναλαμβάνομεν την έκκλησιν μας και συνιστώμεν εις τους φίλους και ακροατάς μας αυτοσυγκράτησιν.

Θεωρούμεν φρονιμώτερον να συστήσωμεν ως προτιμωτέραν την σιωπηράν περιφρόνησιν των υβριστών του λαού, παρά την αποδοκιμασίαν των, εις τας συγκεντρώσεις των.

Εχετε ήδη Κύριοι, ενώπιον σας εν πάση δυνατή λεπτομερεία τον σκοπόν του σημερινού εκλογικού αγώνα, τα συνθήματα με τα οποία τον διεξάγομεν και το εκλογικόν μας πρόγραμμα.

Εχετε επίσης υπόψιν την αρνητικήν απέναντι μιας μεγάλης μερίδος του λαού θέσιν με την οποίαν κατέρχονται εις τον εκλογικόν αγώνα οι αντίπαλοι μας. Η θέσις των είναι μία και μόνη. Ζητούν να μας καταψηφίσετε διότι μας υποστηρίζει μία μεγάλη μερίς του λαού τον οποίον χωρίς εθνικήν σεείδησιν αποκαλούν σλαυόσπορον. Οι άνθρωποι αυτοί απλώς μας υποστηρίζουν ως εκπροσώπους της ιδέας της εθνικής συνεργασίας.

Αδिका, λοιπόν, η δημοκοπία των αντιθέτων επιδιώκει, επισείουσα ανυπάρκτους κινδύνους της παρουσίας των εκλογέων, και εθνικούς κινδύνους εκ Μόσχας να μετατοπίση το ζήτημα. Δεν συνεμαχήσαμεν με τους εχθρούς της πατρίδος. Τους εχθρούς της πατρίδος ημείς πρώτοι θα πολεμήσωμεν, αν έλθη η στιγμή. Και θα τους πολεμήσωμεν όχι με λόγια. Θα τους πολεμήσωμεν με έργα. Όχι με αερολογίας όπως κάμνουν οι αντίπαλοί μας απλώς διά να κερδίσουν μίαν δημοτικήν εκλογήν.

Κατηγορούμεν, κύριοι, τους αντιπάλους μας ως συμφεροντολόγους διασπαστάς του εθνικού μας αγώνος. Και είναι διασπασταί του αγώνος μας εφόσον

διεκδικούν διά τους εαυτούς των, το εθνικόν μονοπώλιον και εφόσον αποκλείουν από την ενωτικήν προσπάθειαν ένα μέγα μέρος του λαού μας.

Κατηγορούμεν εκείνους οι οποίοι δεν εδίστασαν να αποκαλέσουν σλαυόσπορους τους αποτελούντας την οργανωμένην ελληνικήν εργατιάν της Κύπρου.

Τους κατηγορούμεν ως τορπιλλιστάς της εθνικής μας ενότητος.

Εχετε ενώπιον σας, Κύριοι, δύο εκλογικάς παρατάξεις. την παράταξιν μας, η οποία επιδιώκει την συνεννόησιν ολοκλήρου του λαού και την συνεργασίαν του επί όλων μας των προβλημάτων.

Εχετε αφ' ετέρου την αντίπαλον παράταξιν, η οποία εννοεί να αφαιρέση και αυτό το δικαίωμα ζωής από την οργανωμένην εργατιάν και να υποβάλη το μίσος και το αλληλοφάγωμα μεταξύ του λαού μας.

Της παρατάξεως μας ηγούνται άνθρωποι των οποίων την ειλικρίνειαν και τον πατριωτισμόν δεν έχετε λόγον να αμφισβητείτε.

Της αντιθέτου παρατάξεως ηγείται ο άνθρωπος, ο οποίος χάριν του δημαρχιακού αξιώματος υπήρξεν ο στυλοβάτης της Πολυμερικής δικτατορίας, η οποία δέσμευσε τας ελευθερίας του λαού διά τόσων ανελευθέρων νόμων, ο οποίος εδέχθη να αφαιρεθή η προεδρία των σχολείων μας από την εκκλησίαν, διά να προοδεύση ο ίδιος, ο οποίος συγκατετέθη να αφαιρεθή η διδασκαλία της ελληνικής ιστορίας από τα σχολεία μας και να εξαφανισθούν απ' αυτά αι εικόνες των ηρώων μας, ο άνθρωπος ο οποίος περιφρονεί και οικογενειακούς θεσμούς και κοινωνικήν ηθικήν, ο αρχομανής άνθρωπος, ο οποίος εις την αρχομανίαν του θυσιάζει τα πάντα και τους πάντες.

Είμεθα βέβαιοι, κύριοι, ότι αμερολήπτος εξετάζοντες την κατάστασιν θα δώσητε έκθυμον την υποστήριξιν σας εις τον συνδυασμόν μας και θα καταβάλητε κάθε προσπάθειαν για την νίκην του λαού. Διότι η νίκη του συνδυασμού μας δεν θα είναι νίκη ιδική μας. Θα είναι νίκη του εθνικού σκοπτομένου

ελληνικού λαού.
Ζήτω ο Λαός,
Ζήτω η νίκη του Λαού".